

7.1. Contractació

Situació general

Si tan sols féssim cas de les xifres de contractació es podria inferir l'esperada frase per gairebé tothom: “estem sortint de la crisi”. Però res més lluny de la realitat, ja que una anàlisi una mica més profunda de les dades de contractació permet comprovar que això no és així.

Les darreres xifres disponibles —al tancament d'aquest apartat de l'*Informe de conjuntura*— són les d'abril del 2013, en acumular dotze mesos les xifres de contractació; és a dir, la xifra de contractes comunicats entre maig del 2012 i abril del 2013 se situa en 14,29 milions a Espanya i en 2,14 milions a Catalunya. Si ho comparem respecte del mateix període de l'any anterior, la contractació ha crescut un 0,6% a l'Estat i un 1,2% a Catalunya. Tanmateix, en parlar d'aquestes xifres de contractació, cal tenir present l'aplicació del Reial decret 1620/2011, de 14 de novembre, pel qual es regula la relació laboral de caràcter especial del servei de la llar familiar. Aquest decret va començar a aplicar-se l'1 de gener del 2012, si bé hi va haver una moratòria de sis mesos perquè els treballadors i treballadores de la llar que cotitzaven al règim especial regularitzessin la seva situació. L'aplicació d'aquest Reial decret ha suposat la comunicació de gairebé 472.000 contractes a tot Espanya entre gener i setembre del 2012. Així, doncs, *strictu sensu*, per comparar correctament les xifres de contractació del 2012 amb les del 2011 caldria deixar de banda els contractes de les treballadores de la llar, la qual cosa significa que la contractació a Espanya per al 2012 hagués estat d'uns 13,76¹⁷ milions de comunicacions, amb una davallada del -4,6% respecte de la contractació del 2011.

Tot i que la xifra total de contractació a Espanya i a Catalunya presenta un lleuger increment, val a dir que és molt petit com per poder pensar que s'està sortint de la crisi i encara més si tenim en compte que el volum de treballadors en alta laboral afiliats al Règim General de la Seguretat Social continua reduint-se: un -2,7% interanual a Catalunya i un -4,5% a Espanya. A més, atesa l'experiència recent en els canvis de tendència de les xifres de contractació —i també de l'atur registrat—, paga la pena esperar fins al moment en què hi hagi una consolidació real de les dades per poder afirmar que s'ha produït una millora en les xifres de contractació.

17. Cal tenir present que el Servicio de Empleo Público Estatal tan sols presenta dades de contractes de treball del servei de la llar familiar de gener a setembre del 2012. Per tant, no presenten dades del darrer trimestre de l'any.

En l'anàlisi de la contractació segons la tipologia —indefinit i temporal—, les xifres de contractació indefinida presenten uns valors substancialment més alts respecte de l'any anterior. Així, entre maig del 2012 i abril del 2013, a l'Estat espanyol es van registrar 1,41 milions de contractes indefinits, amb una quota del 9,9%, quan durant el mateix període de l'any anterior la quota es va situar en el 7,8%. El mateix comportament s'observa en les dades de contractació de Catalunya: 284.215 contractes indefinits entre maig del 2012 i abril del 2013, fet que significa una quota del 13,3% i un percentatge que se situa 2,4 punts per sobre de la quota que tenia un any abans.

Novament ens hem de remetre al Reial decret 1620/2011 per entendre aquest important increment de la contractació indefinida, ja que l'article 5.2 diu el següent: “En defecte de pacte escrit, el contracte de treball es presumirà concertat per temps indefinit i a jornada completa quan la seva durada sigui superior a quatre setmanes, llevat de prova que acrediti la seva naturalesa temporal o el caràcter a temps parcial dels serveis”. Per tant, els contractes dels treballadors de la llar familiar d'una durada superior a les quatre setmanes es consideren indefinits, fet que explica perquè els contractes dels treballadors de la llar familiar són sobretot indefinits i com aquestes xifres empenyen a l'alça la xifra total de contractes indefinits.

Per tant, com a resum, podem dir que la contractació a Espanya i Catalunya creix lleugerament, i en especial ho fa la contractació indefinida. Val a dir, però, que aquest augment de la contractació és conseqüència de l'aplicació del Reial decret 1620/2011 que regula la

relació laboral de caràcter especial del servei de la llar familiar.

Mataró i Maresme

Pel que fa a Mataró i al Maresme, la dinàmica contractual d'ambdós àmbits no ha coincidit durant el 2012. Mentre que al Maresme la contractació ha crescut un 4,7% al 2012 —seguint el que ha passat a Catalunya— i ha arribat a les 81.891 comunicacions, a Mataró, en canvi, s'ha reduït un -2,3% i ha arribat a les 25.609 comunicacions. Amb dades del 2013 —fent l'acumulat entre maig de 2012 i abril de 2013—, les xifres de contractació creixen tant al Maresme com a Mataró, ja que s'hi han registrat 82.824 i 26.532 comunicacions, respectivament.

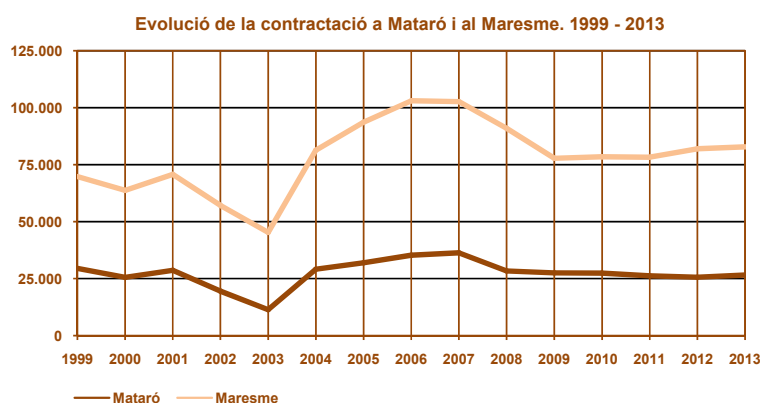
El GRÀFIC 7.1.1 mostra una visió temporal de la contractació que va del 1999 fins al 2013 (les dades de contractació del 2013 són una estimació). En el gràfic s'observa com des de l'any 2008 fins avui dia el volum anual de contractació ha estat molt similar i d'una magnitud semblant a la del final del segle XX i principi del XXI. No obstant això, mentre que el volum anual de contractació que hi va haver entre els anys 1999 i 2001 aconseguia generar ocupació —amb

un nombre anual de contractes molt semblant per als anys que van entre 2008 i 2013—, en aquests s'ha destruït ocupació.

Amb les dades que apareixen en la TAULA 7.1.1 es poden veure les diferències i les semblances en la contractació entre Mataró i el Maresme. Així, els dos àmbits presenten similituds en la distribució de la contractació per edat i durada, i diferències en la distribució de la contractació per sexe i per sector. En la variable del sexe hi ha un predomini clar de la contractació dels homes al Maresme, mentre que a Mataró la distribució de la contractació entre homes i dones és força equilibrada. Per sectors, al Maresme, en els darrers dos anys, més del 83% dels contractes corresponen als serveis, mentre que a Mataró és del 81%; per contra, a Mataró, la indústria i la construcció han rebut cadascun més del 9% contractes, mentre que al Maresme aquests dos sectors representen al voltant del 7% dels contractes cadascun.

En els paràgrafs següents analitzarem més a fons la distribució de la contractació a Mataró i al Maresme segons el sexe, l'edat, el sector i la durada del contracte en els darrers tres anys.

Gràfic 7.1.1

Taula 7.1.1

Evulció de la contractació a Mataró i el Maresme. 1r trim 2011 - 1r trim 2013

Mataró		Sexe		Edat				Durada				Sector				
Període	Nombre	Homes	Dones	< 20 a.	20-24 a.	25-29 a.	30-44 a.	> 44 a.	fins a 6 mes.	> 6 mes.	Indeterm.	Indefinit	Agricultura	Indústria	Construcció	Serveis
I/2011	6.439	3.124	3.315	222	1.206	1.213	2.475	1.323	3.542	228	1.793	876	34	618	771	5.016
II/2011	6.540	3.633	2.907	293	1.302	1.195	2.564	1.186	3.643	271	1.798	828	34	681	847	4.978
III/2011	6.794	3.514	3.280	347	1.455	1.250	2.551	1.191	3.815	344	1.864	771	33	584	662	5.515
IV/2011	6.447	3.297	3.150	234	1.257	1.214	2.514	1.228	3.682	394	1.670	701	31	545	676	5.195
I/2012	5.739	2.907	2.832	141	926	1.082	2.506	1.084	3.114	307	1.439	879	27	551	642	4.519
II/2012	6.503	3.253	3.250	210	1.083	1.102	2.754	1.354	3.892	243	1.415	953	14	615	526	5.348
III/2012	6.736	3.278	3.458	306	1.138	1.152	2.622	1.518	3.867	281	1.387	1.201	27	594	419	5.696
IV/2012	6.631	3.235	3.396	190	1.107	1.193	2.725	1.416	3.787	360	1.537	947	19	553	364	5.695
I/2013	6.351	3.099	3.252	132	884	1.164	2.765	1.406	3.467	202	1.619	1.063	19	622	316	5.394
Maresme		Sexe		Edat				Durada				Sector				
Període	Nombre	Homes	Dones	< 20 a.	20-24 a.	25-29 a.	30-44 a.	> 44 a.	fins a 6 mes.	> 6 mes.	Indeterm.	Indefinit	Agricultura	Indústria	Construcció	Serveis
I/2011	16.808	8.822	7.986	596	2.847	3.126	7.008	3.231	8.509	756	5.022	2.521	351	1.464	2.067	12.926
II/2011	21.772	12.146	9.626	1.204	3.984	3.764	8.879	3.941	12.589	837	5.722	2.624	524	1.540	1.959	17.749
III/2011	21.943	11.464	10.479	1.586	4.576	3.745	8.351	3.685	13.069	893	5.607	2.374	275	1.371	1.656	18.641
IV/2011	17.703	9.282	8.421	668	3.116	3.166	7.442	3.311	10.129	994	4.622	1.958	256	1.257	1.606	14.584
I/2012	16.406	8.518	7.888	399	2.484	2.989	7.362	3.172	8.772	753	4.377	2.504	378	1.296	1.557	13.175
II/2012	22.925	11.756	11.169	890	3.778	3.763	9.888	4.606	12.900	727	5.616	3.682	518	1.414	1.364	19.629
III/2012	23.884	11.503	12.381	1.366	4.222	3.624	9.563	5.109	12.824	685	5.862	4.513	298	1.359	1.238	20.989
IV/2012	18.676	9.485	9.191	515	3.062	3.161	8.235	3.703	10.428	850	4.696	2.702	229	1.219	1.096	16.132
I/2013	17.188	8.814	8.374	365	2.348	2.974	7.854	3.647	8.941	656	4.719	2.872	320	1.440	1.057	14.371

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del Departament d'Empresa i Ocupació de la Generalitat de Catalunya.

Els homes són els més contractats al Maresme, mentre que a Mataró el repartiment de la contractació entre homes i dones és més equilibrada

Un dels trets característics que diferencia la contractació segons sexe a Mataró de la comarca del Maresme és que a la capital la distribució de la contractació entre homes i dones és força equilibrada —amb un lleu avantatge pel que fa al nombre de contractes de les dones—, mentre que en l'àmbit comarcal es produeix un claríssim predomini de la contractació masculina respecte de la femenina. Amb dades des del 1998, les dones han signat a Mataró poc més de 204.000 contractes (51,7%) i els homes una mica més de 200.000 (48,3%), mentre que, per al mateix període, les dones han signat al Maresme uns 550.500 contractes (47%) i els homes uns 620.500 (53%). El **GRÀFIC 7.1.2** mostra com perviuen les diferències en la contractació per sexe, ja que a Mataró s'han contractat més dones que no pas homes en dos dels darrers tres anys, mentre que al Maresme els homes han estat els més contractats en els darrers tres anys.

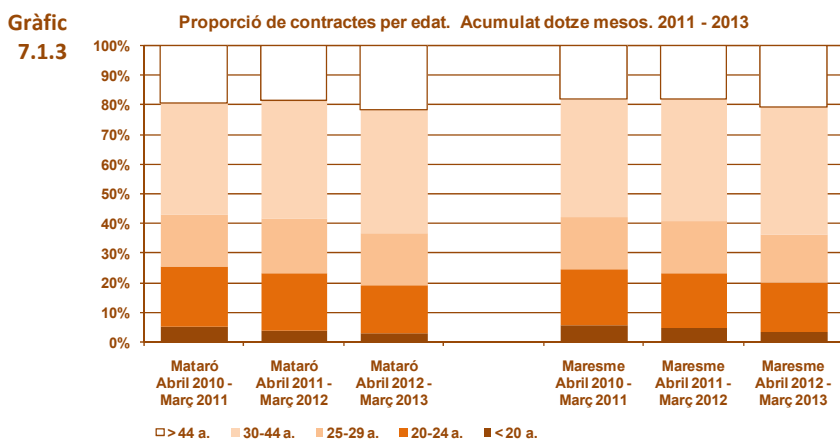
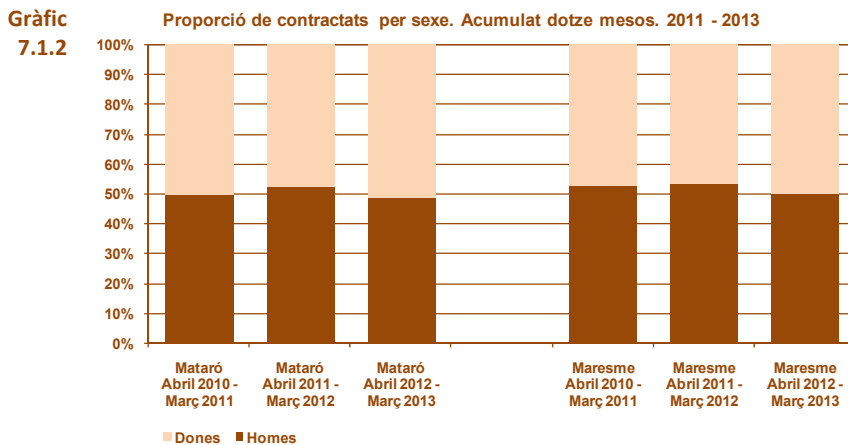
L'aplicació del Reial decret 1620/2011 ha distorsionat l'equilibri que regia a Mataró pel que fa al percentatge de contractació indefinida d'homes i dones. Així, fins al 2011, el 13,8% dels contractes signats pels homes a Mataró havien estat indefinits, percentatge idèntic al de les dones;

al 2012 i 2013, el 16,7% dels contractes de les dones han estat indefinits, per un 13,5% en els homes. A la comarca del Maresme, històricament, les dones registraven un percentatge de contractació indefinida més elevada que no pas els homes. Aquests fet s'ha accentuat els anys 2012 i 2013 arran del Reial decret 1620/2011 que regula la relació laboral de caràcter especial del servei de la llar familiar.

El progressiu envelliment de la població, tant de Mataró com del Maresme, és un dels factors que ajuda a explicar el guany de pes de la contractació dels de més de 29 anys

L'anàlisi de la contractació per edats (i també per sexe) està condicionat, en part, per l'evolució de l'estructura demogràfica.¹⁸ El progressiu envelliment de la societat té el seu reflex en un guany de pes de la contrac-

tació dels que tenen 30 anys o més, i això passa tan a Mataró com al Maresme. A Mataró, els majors de 29 anys han passat d'acaparar el 36,1% de la contractació —en el període que va d'abril 1999 a març del 2000— a tenir-ne el 63,2% —en el període d'abril 2012 a març del 2013—. Al Maresme, per als mateixos períodes, els majors de 29 anys han passat de representar el 38,8% de la contractació al 63,6%. Òbviament, el guany de pes en la contractació dels que tenen 30 o més anys té com a contrapartida la pèrdua de pes dels menors de 30 anys i, en especial, dels menors de 25 anys, que en els darrers tretze anys han perdut més de vint punts percentuals de quota de contractació.

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del Departament d'Empresa i Ocupació de la Generalitat de Catalunya.

18 .Evidentment, hi incideixen altres factors com ara la cada cop més tardana incorporació al mercat de treball o els incentius fiscals a la contractació de determinats col·lectius segons l'edat, per citar-ne alguns.

A través del **GRÀFIC 7.1.3** s'observa la tendència descrita anteriorment, però en un àmbit temporal més curt, de només tres anys. El gràfic mostra el guany de representativitat dels majors de 44 anys, tant a Mataró com al Maresme, mentre que els menors de 20 anys i els que tenen entre 20 i 24 anys registren una pèrdua de pes; entre els joves, els únics que aconseguen augmentar el seu pes percentual en els darrers tres anys són els que tenen entre 25 i 29 anys. Així, al 2011, els contractats per als grups d'entre 30 i 44 anys i els majors de 44 anys tenien un pes del 37,6% i del 19,4%, respectivament, mentre que al 2013 el percentatge respectiu és del 41,4% i del 21,7%. Pel que fa a la comarca, el percentatge de contractes que acaparen els dos grups de més edat ha passat del 39,6% al 43% per al grup d'entre 30 i 44 anys, i del 18,2% al 20,6% per als majors de 44 anys.

En l'anàlisi de la contractació indefinida per a cada grup d'edat s'observa com, any rere any, es repeteix el mateix patró: l'augment del percentatge de contractació indefinida a mida que augmenta l'edat del contractat. Així, en els primers mesos del 2013, el 10,3% dels contractes que van signar els menors de 20 anys a Mataró van ser de durada indefinida; entre els que tenen entre 20 i 24 anys, el percentatge va ser de l'11,1%; entre els 25 i 29 anys, del

12,6%; entre els 30 i 44 anys, del 17,1%; i, finalment, en el cas dels majors de 44 anys, el percentatge torna a caure fins al 14,9%. Les dades del conjunt de la comarca dibuixen un perfil similar.

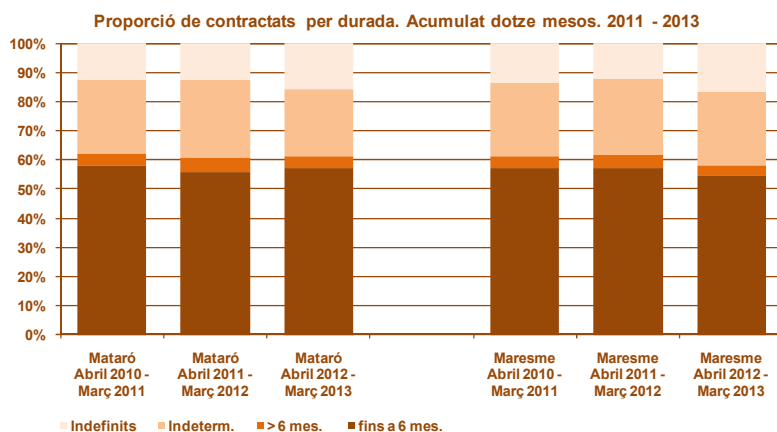
Guanya pes la contractació indefinida gràcies a l'aplicació del Reial decret 1620/2011 que regula la relació laboral del servei de la llar familiar

A través del **GRÀFIC 7.1.4** s'observa la distribució segons la durada dels contractes signats a Mataró i al Maresme. El gràfic mostra com, en el darrer any, la contractació per

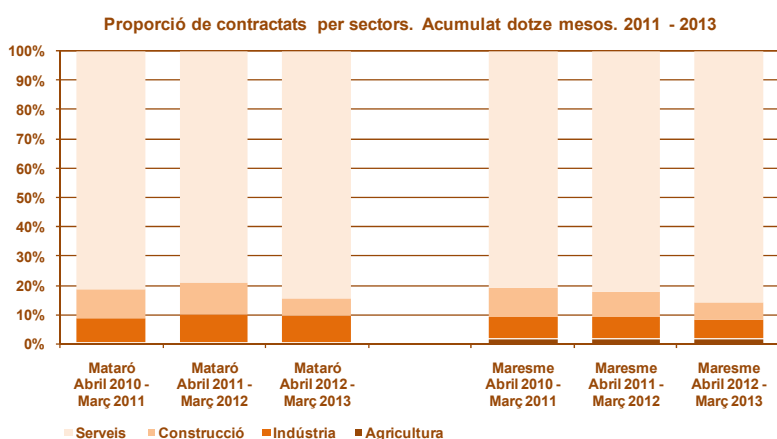
temps indefinit ha guanyat pes en tots dos àmbits, en línia amb el que està succeint en el conjunt d'Espanya i a Catalunya. Novament, però, cal recordar els efectes que ha tingut sobre la contractació —i, en especial, en la contractació indefinida— l'aplicació del Reial decret 1620/2011. Així, en el cas de Mataró, s'ha passat d'un 12,5% de contractació indefinida al 2011 i 2012 a un 15,9% al 2013. Al Maresme, el pes de la contractació indefinida va ser d'un 13,3% al 2011, un 12,2% al 2012 i un 16,6% al 2013.

A l'hora d'analitzar la contractació per sectors econòmics, el sector dels serveis és el que acapara —amb escreix— la major part dels comunicats de contractació que reben les OSOC de Mataró i de la comarca. Així, el 84,4% dels contractes signats per empreses de Mataró durant el 2013 pertanyien al sector serveis, 5,2 punts percentuals per sobre del que va representar al 2012 i 3,2 punts més que al 2011. Certament, hi ha hagut una guany de pes en la contractació en els serveis, conseqüència d'aplicar el Reial decret 1620/2011 que regula la contractació del servei de la llar familiar, contractes que van a parar en la seva totalitat al sector serveis.

Gràfic 7.1.4

Gràfic 7.1.5

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del Departament d'Empresa i Ocupació de la Generalitat de Catalunya.

Al Maresme, el pes de la contractació en els serveis ha estat del 86% al 2013, sis punts més que al 2011.

La construcció, al 2013, ha sofert una forta davallada en la contractació a Mataró en passar de l'11,1% l'any 2012 al 6,2% l'any 2013; en xifres absolutes, el sector ha signat 1.202 contractes menys que en el 2012. Al Maresme, la davallada en la contractació en la construcció del darrer any ha estat d'unes 2.000 comunicacions, amb una quota que ha passat del 8,7% al 5,7%.

La indústria, que tot just semblava que estava ressorgint, ha vist com la seva "projecció" s'ha estancat quant al volum de contractació. Així, a Mataró s'han signat 2.384 contractes entre abril de 2012 i març de 2013, 23 més que durant el mateix període de l'any anterior, la qual cosa significa una quota de contractació del 9,1% al 2013, una dècima per sota de la que tenia al 2012. Al Maresme, la indústria ha comunicat 5.432 contractacions entre abril del 2012 i març del 2013, fet que significa 32 contractes menys que un any abans.

Quant al tipus de contractes de cada sector, percentualment, el de la indústria és el sector que fa un ús

més intensiu de la contractació indefinida amb una taxa que a Mataró arriba al 25,4% al 2013, un percentatge molt similar al que va assolir el sector dos anys enrere. Pel que fa als serveis, el percentatge de contractació indefinida ha estat del 13,6%, -1,3 punts per sota del percentatge que va registrar al 2012, però 2,4 punts per sobre del percentatge del 2011.

La construcció continua sent el sector amb el percentatge de contractació indefinida més baix amb un 11,5% durant el 2013, -1,4 punts menys que l'any anterior.

Quant al conjunt de la comarca, els percentatges de contractes indefinits per al 2013 se situen en el 28,2% en el sector de la indústria, en el 12,2% en la construcció i en el 13,6% en els serveis.